

20. maj 2022

Kommentarer fra NOAH til Global afrapportering 2022

Tak for dette regnskab, der viser, at Danmark overhovedet ikke er ved at løse klimaproblemet ved at tage vores del af ansvaret for de emissioner, vores livsstil og forbrug giver anledning til. Tværtimod – størstedelen af vores udledninger sker i udlandet, og andelen er stigende, så en stadigt større andel af vores emissioner er det andre lande, der stilles til regnskab for.

Jeg vil i det følgende kun forholde mig til nogle principielle overvejelser knyttet til hoverapporten.

1) Vi synes ikke så godt om det forholdsvis store fokus på, at Danmark eksporterer grønne teknologier (som måske kan bidrage til at reducere andre landes emissioner). Selv om det ikke regnes med i det globale klimaaftryk, er det alligevel en afledningsmanøvre væk fra at holde fokus på de store emissioner, vi er ansvarlige for. Danmark tjener jo på denne eksport, som derved er med til at øge Danmarks forspring som et af klodens rigeste og mest storforbrugende lande. Det bør derfor slet ikke figurere i rapporten. Det var noget andet, hvis vi forærede de grønne teknologier væk til dem, der her mest brug for dem.

2) Vi har også en vis skepsis over for de ting, der står, om den rolle Danmark spiller i de europæiske og globale forhandlinger. F.eks. fandt vi det i NOAH letkøbt, da Danmark var med til at lancere Beyond Oil and Gas Alliance, idet vi er stærkt kritiske i forhold til den måde Danmark er ved at gøre sig fri af fossile brændstoffer ved at erstatte dem med "bio" (især biomasse og biogas). Vi synes, der mangler en vigtig erkendelse, når Danmark promoverer et sådant initiativ uden at gøre opmærksom på, at man dog ikke skal følge Danmarks eksempel for omstilling! Vi er også bekymrede for, hvad resultatet kan blive, når Danmarks stiller sig i spidsen for "negative emissioner", idet vi har bemærket, at de i Danmark (formodentlig) søges opnået ved hjælp af BECCS. Disse emner burde egentlig heller ikke have plads i rapporten – de er i vores optik med til at tegne et skønmaleri af Danmarks globale indsats, som der ikke er hold i.

3) Vi er desuden meget kritiske over for den måde Danmarks afbrænding af importeret biomasse behandles på – det gælder såvel den måde biomassen beskrives på og det faktum, at rapporten ikke medregner emissioner fra biomasse i det forbrugsbaserede regnskab. Begge dele er lige slemt.

Vi tager udgangspunkt i, at hovedrapporten bør kunne læses og forstås af alle, men folk uden forhåndsviden om biomassens rolle i Danmarks energiforsyning bliver næppe klogere af at læse om abstrakte betegnelser som "fremskyndet udledning" eller "falder eksponentielt over tid". Endnu værre er det, at det er usandt!

Det, der står i resuméet med relation til biomasse, er en stor vildledning.

F.eks. står der på side 4: "De forbrugsbaserede udledninger er faldende. Det skyldes særligt **den grønne omstilling af den danske energisektor, som også har medvirket til, at drivhusgasintensiteten for dansk forbrug er halveret i perioden 1990 til 2020**" (min fremhæning). Det kan I ikke tillade jer at skrive. Det er vildledning af borgerne – en vildledning, der har stået på i årevis, og som er direkte medvirkende til at danskerne tror, at Danmark er godt i gang med at nedbringe emissionerne – og at de derfor med sindsro kan blive ved med at forbruge energi med god samvittighed. Allerede her må I – i sandhedens navn – skrive, at den eneste grund til, at regnskabet for energisektoren ser så godt ud, er, at emissioner fra afbrændingen fra kraftvarmeværkerne ikke skal tælles med, hvis de brænder biomasse. Energiforbruget er jo ikke faldet, og kun en mindre del af omstillingen er opnået med forbrændingsfri teknologier (vind og sol mv.).

Formuleringen om den grønne energisektor gentages flere gange igennem rapporten, og det bør ændres hver gang. F.eks. denne formulering fra side 21: "Forbruget opgjort i kr. er steget støt i perioden samtidig med, at **især den danske energisektor er blevet væsentligt mindre klimabelastende**" (min fremhævning). Her kunne I f.eks. erstatte "væsentlig" med "noget", idet den naturligvis netop er blevet mindre klimabelastende, men bare ikke så meget ...

På side 5 står der under biomasse: "Forbrænding **fremrykker** de udledninger, **som ellers ville ske på et senere tidspunkt**, hvis træet fx var blevet efterladt i skoven til naturlig forrådnelse eller anvendt til andre træprodukter" Senere i afsnit 4 om biomasse omtales emissioner fra afbrænding af biomasse som "den **midlertidige forskydning af kulstofpuljen fra skov til atmosfære**". Her bør det forklares tydeligt, hvad I mener med fremrykker og midlertidig forskydning – og så må I for alt i verden holde op med at bilde folk ind, at hvis det ikke blev brændt, så ville al CO₂'en alligevel ende i atmosfæren, når træet rådner.

Herefter følger jeres mere eller mindre abstrakte formuleringer om nettoudledninger. I har et stort tal for det, men skriver så beroligende, at nettoudledningerne "falder eksponentiel over tid". Det er det rene vås – og slet og ret et regneteknisk fifleri. Både fordi atmosfæren ikke kender forskel på CO₂, hvad enten det kommer fra afbrænding af fossilt eller biologisk materiale, og fordi der ikke er nogen som helst sikkerhed for, at det liver bundet ved ny trævækst på det sted, hvor det er kommet fra. Og selv om det så eventuelt skulle blive bundet igen (på den samme lokalitet) så skriver I ikke et ord om, at året efter brændes der ligeså meget træ af fra en anden lokalitet.

Disse formuleringer tjener kun et formål: nemlig at lægge et røgslør ud, så almindelige mennesker får den opfattelse, at det nok ikke er så slemt som det lyder. Jeg er opmærksom på, at de oplysninger i skriver om at nettoudledningerne falder over tid, bygger på videnskabelige undersøgelser over, hvor lang tid det (under forskellige omstændigheder) tager at optage den mængde CO₂, der er frigivet ved afbrænding, hvis der f.eks. genplantes, der hvor træet kommer fra. Men det er efter min mening forkasteligt at anvende sådanne undersøgelser og beregninger til at godtgøre, at emissionerne fra afbrænding af biomasse elimineres over tid.

Det tal, som I har regnet ud (6,9 mio. ton CO₂) bør naturligvis lægges til tallet for Danmarks globale klimaaftryk. Det er det eneste reelle – og at der er metodiske vanskeligheder og unøjagtigheder er kan ikke bruges som begrundelse for ikke at tage det med.

Jeg er opmærksom på, at de kritisable formuleringer og den måde bioenergi ansues på – som disse formuleringer er rundet af – bygger på det materiale I (formodentlig løbende gennem mange år) har modtaget fra forskerne på IGN / KU. Jeg er, som jeg nævnte på orienteringsmødet 12. maj uforstående over for jeres tiltro til netop denne forskergruppe, der har en tæt forbindelse til den danske energisektor – og er lidt for dygtige til at fremkomme med tal og påstande, der passer godt til energisektorens og politikernes ønske om at brænde biomasse af i el- og varmeproduktionen. Blot fordi forskning er peer-reviewed (som det blev nævnt på mødet), er det ikke sikkert, at den er fyldestgørende. Forskerne sætter jo selv nogle forudsætninger op (som det også er tilfældet her) – og så kan deres forskning være "sand" uden at være "fyldestgørende".

Jeg vil meget gerne inviteres ind til en samtale i Energistyrelsen og pege på relevant kildemateriale samt være med til at finde frem til formuleringer, der på en sandfærdig måde kan beskrive hvad der sker, når man brænder træ (stort som småt) fra skovene, som ellers kunne have bidraget til kulstoflagring.

Venlig hilsen

Bente Hessellund Andersen / bente@noah.dk / 2929 4527